

Sygn. akt II CZ 110/16

POSTANOWIENIE

Dnia 9 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku Prezydenta Miasta Ł.
przy uczestnictwie Stowarzyszenia [...] z siedzibą w Ł.
o rozwiązanie stowarzyszenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 9 listopada 2016 r.,
zażalenia uczestnika postępowania
na postanowienie Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 25 maja 2016 r., sygn. akt XIII Ga .../15,

**oddala zażalenie, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego Sądowi, który wyda orzeczenie
kończące postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 maja 2016 r. Sąd Okręgowy w Ł. uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 27 lipca 2015 r. w części oddalającej wniosek Prezydenta Miasta Ł. o rozwiązanie Stowarzyszenia [...] i przekazał sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania.

W zażaleniu złożonym na podstawie art. 394 § 3 w zw. z art. 394¹ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. skarżący uczestnik postępowania zarzucił naruszenie art. 386 § 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez uchylenie orzeczenia sądu pierwszej instancji mimo braku podstaw prawnych do wydania orzeczenia reformatoryjnego.

Sąd Najwyższy zważył:

Zgodnie z art. 394¹ § 1¹ k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Przewidziany wskazanym przepisem środek odwoławczy, jakkolwiek znacząco odbiega od cech zażalenia przewidzianego w dotychczasowym stanie prawnym, nadal ma charakter dewolutywny i suspensywny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2013 r., II CZ 193/12, niepubl.). Podkreślić jednak należy, że zakres kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu zażaleniowym, opartym na art. 394¹ § 1¹ k.p.c., jest ograniczony i nie obejmuje oceny zasadności powództwa (wniosku), apelacji ani merytorycznej prawidłowości stanowiska sądu odwoławczego, które zastrzeżone są dla ewentualnego postępowania kasacyjnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2012 r., IV CZ 124/12, niepubl., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2012 r., I CZ 139/12, niepubl.).

Zgodnie z art. 386 § 4 k.p.c., poza wypadkami określonymi w § 2 i § 3, sąd drugiej instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nie rozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Alternatywa rozłączna wskazuje na samodzielny charakter i wyraźne przeciwstawienie obu podstaw wydania orzeczenia kasatoryjnego przez sąd odwoławczy. Sąd Najwyższy mając na względzie wyjątkowy charakter norm

zawartych art. 386 § 4 k.p.c. i w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. zgodnie przyjął, że w postępowaniu zażaleniowym jego kognicja obejmuje jedynie, w granicach określonych zarzutami zażalenia, kontrolę podstawy kasatoryjnej wprost wskazanej przez Sąd drugiej instancji w aspekcie prawidłowości zakwalifikowania określonej sytuacji procesowej jako podstawy uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania (por. postanowienie z dnia 7 listopada 2012 r., IV CZ 147/12, nie publ., postanowienie z dnia 9 listopada 2012 r., IV CZ 156/12, nie publ.). W zależności od wyniku tej kontroli Sąd Najwyższy oddala zażalenie, albo uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2014 r., IV CZ 54/14 oraz z dnia 26 września 2014 r., IV CZ 49/14 – nie publ.).

Przyczyną uchylenia postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. była konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego. Sąd Okręgowy wskazał, że Sąd pierwszej instancji w ogóle zaniechał przeprowadzenia postępowania dowodowego na okoliczności istotne dla rozpoznania wniosku, zaniechał oceny dokumentów, nie poczynił relewantnych do rozstrzygnięcia ustaleń faktycznych i ocen prawnych. Zgodzić się należy z oceną, że na podstawie uzasadnienia tego postanowienia nie można odtworzyć motywów oddalenia wniosku i dokonać jego kontroli instancyjnej. Zawarte w nim stwierdzenia mają charakter arbitralny i nie wskazują na jakiej podstawie są oparte. Ocena co do zwolnienia stowarzyszenia z obowiązku powadzenia ksiąg rachunkowych, sporządzania i składania sprawozdań finansowych nie wskazuje podstawy prawnej. Istnieją ponadto poważne wątpliwości co do aktualnej reprezentacji stowarzyszenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że jedynie brak przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości uzasadnia uchylenie orzeczenia sądu pierwszej instancji i przekazanie go do ponownego rozpoznania (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2012 r., IV CZ 156/12; z dnia 6 grudnia 2013 r., I CZ 90/13 – nie publ.). W niniejszej sprawie przesłanka ta została spełniona, zatem wydanie orzeczenia kasatoryjnego było uzasadnione.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie, orzeczenie o kosztach postępowania

zażaleniowego pozostawiając, zgodnie z art. 108 § 2 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c., sądowi który wyda orzeczenie kończące postępowanie w sprawie.

jw

kc